

Wystąpienie Józefa Oleksego, Przedstawiciela Sejmu RP
podczas sesji plenarnej Konwentu,
Bruksela, 6 lutego 2003 r.

Obecne traktaty obejmują już szeroki zakres wartości i celów społecznych. Są to między innymi: sprawiedliwość społeczna, spójność społeczna, równość płci, tolerancja, niedyskryminacja, zatrudnienie. Musimy zachować te wartości jeżeli chcemy aby Unia Europejska nadal była osadzona na wspólnie wyznawanych wartościach i wspólnym interesie oraz by obywatele odczuwali, że Unia zajmuje się ich sprawami.

Ale Unia to także bogactwo w różnorodności. Mamy różne modele ochrony socjalnej. Nowe kraje członkowskie wniosą dodatkową różnorodność. Powinniśmy mieć na uwadze konieczność adaptacji systemów socjalnych aby państwa członkowskie mogły zachować konkurencyjność oraz osiągać wysoki poziom zatrudnienia. Realną gwarancję zaspokojenia praw socjalnych daje rozwój gospodarczy. Dlatego regulacje krajowe i międzynarodowe dotyczące tych praw powinny promować aktywność gospodarczą a nawet określać pewną wspólną w Unii filozofię rozwoju gospodarczego i społecznego.

Mówiąc o regulowaniu praw społecznych musimy pamiętać, iż po 1 maja 2004 w Unii będą kraje o wysokich standardach socjalnych i te, których jeszcze nie będzie stać za zbyt wysokie wydatki socjalne. Musi to być skorelowane z możliwościami wzrostu gospodarczego.

Raport końcowy uwzględnia większość podniesionych kwestii. Chciałbym jednak wskazać na niektóre elementy, które interesują zwykłych ludzi. Nie chodzi przecież o opiekuńczość lecz o standard życia i socjalnego bezpieczeństwa.

Jeżeli chodzi o wartości i cele

- **Pelne zatrudnienie może być celem bardzo strategicznym. W krótkim czasie dla większości jest celem niemożliwym do osiągnięcia.** Dlatego wydaje się, że lepszym i bardziej realistycznym sformułowaniem będzie „wysoki i rosnący poziom zatrudnienia”. Państwo zaś winno podejmować programy przeciwdziałające społecznej degradacji bezrobotnych i ich poczuciu społecznego wykluczenia.
- **Popieranie jakości pracy:** Stawia to kwestię priorytetów. Biedniejsze kraje Unii mogą traktować ogólny cel, jakim jest popieranie zatrudnienia

– nawet niższej jakości – priorytetowo w stosunku do zatrudnienia wysokiej jakości. Jeśli państwa te nie posiadają dostatecznych środków dla promowania jakości zatrudnienia – czy będą wówczas naruszać Konstytucję?

Jeżeli chodzi o kompetencje i proces decyzyjny:

- W moim przekonaniu obecne zapisy, w brzmieniu wprowadzonym przez Traktat z Nicei, powinny pozostać niezmienione. Były one efektem wyważonego kompromisu. W szczególności zbyt przedwczesnym byłoby przyznanie Unii prawa ustanawiania w drodze większości kwalifikowanej przy współdecyzji Parlamentu Europejskiego minimalnych standardów w odniesieniu do świadczeń z zabezpieczenia społecznego oraz pomocy społecznej. Powinno to na razie pozostać w wyłącznej gestii polityki krajowej.

Jeżeli chodzi o otwartą metodę koordynacji:

- Elastyczność tej metody powinna zostać zachowana gdyż stanowi ona jej wartość dodaną. Jeśli otwarta metoda koordynacji miałaby być wprowadzona do Konstytucji, nie może ona wiązać się z sankcjami dla państw, które nie będą w pełni w stanie realizować wspólnych celów.

Jeżeli chodzi o rolę partnerów społecznych:

- Podzielam pogląd o konieczności uznania i promowania dialogu społecznego w Europie. Powinniśmy jednak unikać zapisów, które preferowałyby jeden tylko model dialogu społecznego. Odmienność tradycji co do form dialogu społecznego powinna być uszanowana.